

स्थानीय राजपत्र

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (१) बमोजिम चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

भाग-२

उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन (पहिलो संशोधन) सम्बन्धि कार्यविधि -२०७५

प्रस्तावना :

नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले निर्दिष्ट गरेको स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र भित्रकमो विकास निर्माण सम्बन्धि कार्य सञ्चालनको लागि चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिका आफ्नो नगरक्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने सबै खाले योजनाहरूको गठन हुने उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक देखिएकोले चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिकाले नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७४ को दफा बमोजिम कार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाई जारी गरेको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिकाको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७५ रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

क) "अध्यक्ष" भन्नाले उपभोक्ता समितिको अध्यक्ष सम्भन्न पर्छ ।

ख) "आयोजना" भन्नाले चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिकाको वा सो अन्तर्गतको वडा वाट पूर्ण वा आंशिक लागत साझेदारीमा सञ्चालित योजना वा कार्यक्रम वा आयोजना वा

परियोजनालाई सम्भन्न पर्दछ र सो शब्दले नगरसभाबाट स्वीकृत भएको गैर सरकारी संघ संस्था, गैर नाफामुलक संस्था वा अन्य सामुदायिक संस्थाको आयोजनालाई समेत जनाउँदछ ।

ग) "उपभोक्ता" भन्नाले आयोजनावाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने आयोजना सञ्चालन हुने क्षेत्र भित्रका व्यक्तिलाई जनाउँदछ ।

घ) "उपभोक्ता समिति" भन्नाले आयोजनाको निर्माण, सञ्चालन, व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

गर्नको लागि उपभोक्ताले आफुहरू मध्यवाट गठन गरेको समिति सम्भन्न पर्दछ ।

झ) "कार्यालय" भन्नाले चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरकार्यपालिकाको कार्यालयलाई जनाउँदछ र यो शब्दले वडा कार्यालय समेतलाई जनाउँदछ ।

ञ) "कार्यपालिका" भन्नाले चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरकार्यपालिकालाई जनाउँदछ ।

छ) "ठूला मेशिनरी तथा उपकरण" भन्नाले वातावरणलाई अत्याधिक हास पुर्याउने खालका मेशिनरी तथा उपकरण (बुलडोजर, एक्सामेटर जस्ता) र श्रममुलक प्रविधिलाई विस्थापित गर्ने खालका मेशिनरी तथा उपकरण सम्भन्न पर्दछ ।

ज) "पदाधिकारी" भन्नाले उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव र कोषध्यक्षलाई सम्भन्न पर्दछ ।

झ) "वडा" भन्नाले चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिका भित्रका सबै नौवटै वडालाई सम्भन्न पर्दछ ।

ञ) "वडा अध्यक्ष" भन्नाले आयोजना सञ्चालन भएको वडाको वडा अध्यक्षलाई सम्भन्न पर्दछ ।

ट) "सदस्य" भन्नाले उपभोक्ता समितिका सदस्यलाई सम्भन्न पर्दछ र यो शब्दले उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी लाई समेत जनाउँदछ ।

ठ) "सम्झौता" भन्नाले आयोजनाको निर्माण, सञ्चालन, व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार गर्नको लागि कार्यालय र उपभोक्ता समितिवीच भएको लिखित करारनामा वा कबुलियतनामालाई सम्भन्न पर्दछ ।

परिच्छेद - २

उपभोक्ता समितिको गठन र सञ्चालन

४. उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धि व्यवस्था : (१) उपभोक्ता समिति गठन देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ ,

क) आयोजनावाट प्रत्यक्ष लाभान्वित उपभोक्ताहरूको आम भेलावाट अधिकतम सहभागितामा सम्बन्धित आयोजनास्थलमा नै सात देखि एघार सदस्यीय उपभोक्ता समिति गठन गर्नुपर्ने छ ।

ख) समिति गठनको लागि आम भेला हुने समय, मिति, स्थान र भेलाको विषय त्यस्तो भेला हुने मितिले कम्तिमा सात दिन अगावै सार्वजनिक रूपमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

ग) नगरपालिकास्तरीय आयोजना सञ्चालनको लागि उपभोक्ता समितिको गठन गर्दा कार्यपालिकाले तोकेको कार्यपालिकाका सदस्य वा कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहवरमा गर्नु पर्नेछ ।

घ) वडास्तरीय आयोजना सञ्चालनको लागि उपभोक्ता समिति गठन गर्दा सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष वा वडा सदस्य वा कार्यालयले तोकेको प्रतिनिधिको रोहवरमा गर्नुपर्ने छ ।

झ) उपभोक्ता समिति गठनको लागि बोलाईको भेलामा योजनाको संक्षिप्त विवरण र समितिको संरचना सहितको जानकारी कार्यालयको प्रतिनिधिले गराउनु पर्नेछ ।

ञ) उपभोक्ता समिति गठन गर्दा समावेशी सिद्धान्तको अवलम्बन गर्नु पर्नेछ । समितिको अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्ष मध्य कम्तिमा एकजना महिला पदाधिकारी हुनु पर्नेछ ।

छ) एक व्यक्ति एक भन्दा बढि उपभोक्ता समितिको सदस्य हुन पाउने छैन । साथै सगोलका परिवारवाट एकजना भन्दा बढि व्यक्ति एउटै उपभोक्ता समितिमा सदस्य हुन पाइने छैन ।

ज) उपभोक्ता समिति गठन सकेसम्म सर्वसम्मत तरिकाले गर्नु पर्नेछ । सर्वसम्मत हुन नसकेमा उपभोक्ताहरूको लागत सहभागितामा सञ्चालन हुने आयोजनाहरू उपभोक्ता समितिवाट कार्यान्वयन गर्न प्राथमिकता दिईनेछ ।

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

ज) उपभोक्ता समितिले सम्भौता बमोजिम गर्नुपर्ने काम समिति आफैले गर्नु गराउनु पर्नेछ ।
अन्य कृनै निर्माण व्यवसायी वा अन्य व्यक्ति वा संस्थालाई ठेककामा दिई गर्न गराउन पाईने
छैन ।

ट) कार्यालयले आयोजना सञ्चालन एवम् कार्यान्वयनमा संलग्न उपभोक्ता समितिको अभिलेख
अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा व्यवस्थित गर्नु पर्नेछ ।

“दफा ४. (क) उपभोक्ता समिति दर्ता सम्भन्धी व्यवस्था : (१) यस नगरपालिकामा सञ्चालन हुने विभिन्न खाले आयोजनाहरु सञ्चालनको लागि गठन गरिएका उपभोक्ता समितिहरुको सँस्थागत क्षमता विकास र नियमनको लागि नगरपालिकाको कार्यालयमा त्यस्ता उपभोक्ता समिति दर्ता गर्न सकिनेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि यस नगरपालिकामा सञ्चालन हुने दिर्घकालिन महत्वका, बहुर्विध प्रकृतिका, नियमित मर्मत सम्भार गरिरहनु पर्ने प्रकृतिका तथा नगर गौरवका रूपमा रहेका आयोजनाहरुको सञ्चालनको लागि गठन हुने उपभोक्ता समिति नगरपालिकाको कार्यालयमा अनिवार्य दर्ता भएको हुनु पर्नेछ । (३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम दर्ता भएका उपभोक्ता समितिहरुलाई नगरपालिकाले अनुसूची बमोजिम दर्ता प्रमाण पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) र (२) बमोजिम दर्ता भएका उपभोक्ता समितिहरुले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्र लेखापरिक्षण प्रतिवेदन तथा करचुक्ता प्रमाण पत्र सहित तोकिएको शुल्क तिरी नगरपालिकाको कार्यालयमा उपभोक्ता समिति नविकरणको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ । तोकिएको समयावधि भित्र नविकरण हुन नआएका उपभोक्ता समितिहरुको हकमा कार्यालयले तोकिएको शुल्कको डब्बल दस्तुर लिई त्यस्ता उपभोक्ता समितिहरुको दर्ता नविकरण गर्न सक्नेछ ।”

५. उपभोक्ता समितिका सदस्यको योग्यता : (१) उपभोक्ता समितिको सदस्यको योग्यता देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ ,

- क) सम्बन्धित आयोजना सञ्चालन हुने क्षेत्रको स्थायी वासिन्दा हुनु पर्ने ,
- ख) १८ वर्ष उमेर पूरा भएको हुनु पर्ने ,
- ग) फौजदारी अभियोगमा अदालतवाट कसरदार नठहरिएको ,
- घ) सरकारी बाँकी बक्योता वा पेशी फर्द्द्योट गर्न बाँकी नरहेको ,
- ड) अन्य उपभोक्ता समितिमा सदस्य नरहेको ।

(२) दफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि जनप्रतिनिधि, राजनैतिक दलका पदाधिकारी, वहालवाला सरकारी कमचारी, शिक्षक, निर्माण व्यवशायी उपभोक्ता समितिको सदस्यमा वस्तु पाईनेछैन ।

६. उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ,

- क) सम्भौता बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्ने ,
- ख) उपभोक्ताहरुलाई कार्यालयवाट प्राप्त सूचना तथा मार्गदर्शनको जानकारी गराउने ,
- ग) सम्भौता बमोजिम कार्य शुरु गर्दा कार्यालयवाट आवश्यक निर्देशन प्राप्त गर्नु पर्ने भए प्राप्त गरेर मात्र शुरु गर्ने ।
- घ) उपभोक्ता समितिका सदस्यहरुको क्षमता विकास गर्ने ,
- ड) उपभोक्ता समितिको कार्य सम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन समितिका सदस्यहरुको कार्य विभाजन र जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने ,
- च) सम्भौता बमोजिमको कामको परिमाण, गुणस्तर, समय र लागतमा परिवर्तन गर्नु

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

पर्ने दखिएमा कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने,
छ) आयोजनाको दिगो व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक अन्य कार्य गर्ने ।

परिच्छेद - ३

कार्यान्वयन तथा व्यवस्थापन

७. आयोजना कार्यान्वयन : (१) कार्यालयले आ.व. शुरु भएको १५ दिन भित्र उपभोक्ता समितिवाट सञ्चालन हुने आयोजना, परियोजना र कार्यक्रमहरु पहिचान छनौट गरी कार्यान्वयन योजना बनाउनु पर्नेछ । उपभोक्ता समिति गठन पश्चात आयोजनाको ड्राइड, डिजाइन र लागत अनुमा (नेपाली भाषामा तयार गरिएको) स्वीकृत गरी उपभोक्ता समितिलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(२) आयोजनाको कार्यान्वयनको लागि उपभोक्ता समिति र कार्यकालबीच अनुसूची २ बमोजिमको ढाँचामा सम्भौता गर्नु पर्नेछ ।

(३) आयोजनाको प्रकृति हरी कार्यालयले लागत सहभागिताको ढाँचा र अनुपात (नगद वा श्रमदान वा बस्तुगत) तोक्नु पर्नेछ ।

८. आयोजना सम्भौताको लागि आवश्यक कागजातहरु : (१) उपभोक्ता समितिले कार्यालयसँग सम्भौता गर्दा तपशिलमा उल्लेखित कागजातहरु पेश गर्नु पर्नेछ ।

- क) उपभोक्ता समिति गठन गर्ने आम भेलाको निर्णयको प्रतिलिपि,
- ख) उपभोक्ता समितिका सदस्यहरुको नागरिकताको प्रतिलिपि,
- ग) आयोजनाको लागत अनुमान विवरण,
- घ) उपभोक्ता समितिवाट सम्भौताको लागि जिम्मेवार पदाधिकारी तोकिएको उपभोक्ता समितिको निर्णय,
- ड) आयोजनाको कार्यान्वयनको कार्यतालिका,
- च) खाता सञ्चालन गर्ने पदाधिकारी तोकिएको निर्णय र खाता सञ्चालनको लागि आवश्यक कागजातहरु ।

९. उपभोक्ता समितिको क्षमता विकास : (१) कार्यालयले आयोजनाको कार्यान्वयन अगावै उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरुलाई निम्न विषयमा अभिमुखिकरण गर्नु पर्नेछ ।

- क) उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार,
- ख) सम्पादन गर्नु पर्ने कामको विवरण, काम सम्पन्न गर्नु पर्ने अवधि, लागत र उपभोक्ताहरुको योगदान,
- ग) निर्माण सामारीको गुणस्तर र परिणाम,
- घ) खरिद, रकम निकासा प्रकृया, खर्चको लेखांकन र अभिलेख व्यवस्थापन
- ड) कार्यान्वयन र अनुगमन प्रकृया
- च) सार्वजनिक परिक्षण, योजनाको फरफारक र हस्तान्तरण
- छ) अन्य आवश्यक विषयहरु ।

१०. खाता सञ्चालन : (१) उपभोक्ता समितिको खाता कार्यालयले तोकेको बैंकमा सञ्चालन हुनेछ ।
(२) समितिको खाता अध्यक्ष, कोषाध्यक्ष र सचिव गरी तीन जनाको संयुक्त दस्तखतवाट सञ्चालन हुनेछ । खाता सञ्चालकहरु मध्य कमितमा एक जना महिला हुनु पर्नेछ ।

११. भुक्तानी प्रकृया : (१) आयोजनाको भुक्तानी दिंदा उपभोक्ता समितिको नाममा रहेको बैंक खाता मार्फत दिनु पर्नेछ । उपभोक्ता समितिले एक व्यक्ति वा संस्थालाई एक लाख भन्दा माथिको रकम भुक्तानी गर्दा चेक मार्फत गर्नु पर्नेछ ।

- (२) उपभोक्ता समितिलाई सम्भौता बमोजिमकमो कामको प्राविधिक मूल्याङ्कन, कार्य सम्पादन प्रतिवेदन र अन्य आवश्यक कागजातको आधारमा किस्तागत र अन्तिम भुक्तानी दिईनेछ ।
- (३) उपभोक्ता समितिले सम्पादन गरेका काम र भएको खर्चको विवरण समितिको वैठकबाट निर्णय

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

गरी भुक्तानीको लागि आवश्यक कागजात सहित कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(४) आयोजनाको अन्तिम भुक्तानी हुनु भन्दा अगावै कार्यालयबाट अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(५) आयोजना सम्पन्न भई फरफारक गर्नु भन्दा अगावै उपभोक्ता समितिले अनिवार्य रूपमा कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहवरमा सार्वजनिक परिक्षण गर्नु पर्नेछ । सार्वजनिक परिक्षण प्रतिवेदनको ढाँचा अनुसूची ३ बमोजिम हुनेछ ।

(६) उपभोक्ता समितिले आफले प्रत्यक किस्तामा गरेको खर्चको सूचना अनुसूची ४ बमोजिमको ढाँचामा सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

(७) आयोजनाको कुल लागत रु. ३ लाख भन्दा बढी भएका आयोजनाहरुको हकमा उपभोक्ता समितिले काम शुरू गर्नु भन्दा अगावै आयोजनाको नाम, लागत लागत साझेदारीको अवस्था, काम शुरू गर्नु पर्ने अवधि समेत देखिने गरी तयार गरिएको अनुसूची ५ बमोजिमको ढाँचामा आयोजना सूचना पाठी आयोजना स्थलमा राख्नु पर्नेछ ।

(८) उपभोक्ता समितिलाई सम्बन्धित कार्यालयले ड्रइडग, डिजाइन, लागत अनुमान तयार गर्ने, प्राविधिक सल्लाह दिने, जाँचपास गर्ने लागायत अन्य प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ । आयोजना कार्यान्वयनको समयमा कुनै कारणवाट कार्यालयले प्राविधिक सहयोग तथा सेवा उपलब्ध गराउन नसकेमा सम्भौतामा उल्लेख गरी तोकिएको खर्चको सीमा भित्र रही उपभोक्ता समितिले करारमा प्राविधिक नियूक्त गर्न वा प्राविधिक सेवा लिन सक्नेछ । तर, ड्रइडग, डिजाइन, लागत अनुमान, कार्य सम्पादन प्रतिवेदन र भुक्तानी सिफारिसको कार्य कार्यालयवाटै हुनेछ ।

(९) उपभोक्ता समितिवाट निर्माण हुने आयोजनाहरुको गुणस्तर कायम गर्ने गराउने दायित्व र जिम्मेवारी जनप्रतिनिधि, सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारी, उपभोक्ता समिति र अनुगमन समितिको हुनेछ ।

(१०) अनुकरणीय कार्य गर्ने उपभोक्ता समिति, प्राविधिक कर्मचारी र सम्बन्धित कर्मचारीलाई सभाको निर्णय बमोजिम वार्षिक रूपमा उचित पुरस्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(११) तोकिएको समयमा उपभोक्ता समिति गठन हुन नसकेमा, सम्भौता हुन नसकेमा वा सम्भौताको शर्त बमोजिम कार्य सम्पादन हुन नसकेमा कार्यालयले अन्य प्रकृयाद्वारा काम गराउन सक्नेछ ।

१२. निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्नु पर्ने : उपभोक्ता समितिवाट सञ्चालन हुने आयोजना गुणस्तर सुनिश्चित गर्नु सम्बन्धित उपभोक्ता समितिको कर्तव्य हुनेछ । गुणस्तर सुनिश्चितता गर्नको लागि अन्य कुराहरुको अंतिरिक्त निम्न विषयहरु पूर्ण रूपमा पालना गर्नु पर्नेछ ।

क) निर्माण सामाग्रीको गुणस्तर: निर्माण सामाग्रीको ड्रइड, डिजाइन र स्पेसिफिकेशन बमोजिमको गुणस्तर कायम गर्नु पर्नेछ ।

ख) निर्माण विधि र प्रकृयाको गुणस्तर: निर्माण विधि र प्रकृया कार्यालयसँग भएको सम्भौता बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

ग) निर्माण कार्यको दिगोपना : उपभोक्ता समितिवाट कार्यान्वयन भएको योजनाको दिगोपनाको लागि सम्बन्धित उपभोक्ता समितिले आवश्यक व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

घ) गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने जिम्मेवारी : उपभोक्ता समिति मार्फत हुने कामको निर्धारित गुणस्तर कायम गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित कार्यको लागि कार्यालयवाट खटिएका प्राविधिक कर्मचारी र उपभोक्ता समितिको हुनेछ ।

ड) लगत राख्नु पर्ने : उपभोक्ता समितिवाट हुने कामको सम्भौता बमोजिमको समय, लागत र गुणस्तरमा सम्पन्न हुन नसकेमा सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारीलाई सचेत गराउने र प्रकृति हेरी आवश्यकता अनुसार कारबाही गर्न सक्नेछ । त्यस्ता उपभोक्ता समितिको लगत राखि उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीलाई निश्चित समय सम्मको

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

लागि अन्य उपभोक्ता समितिमा रही काम गर्न निषेध गर्नेछ ।

१३. अनुगमन समितिको व्यवस्था : (१) आयोजना तोकिएको गुणस्तर, परिणाम र समयमा सम्पन्न गर्न गराउन उपभोक्ता समितिले सम्पादन गर्ने कार्यको अनुगमन गरी आयोजनाको गुणस्तर, परिमाण सुनिश्चित गर्न दफा ४(१) (क) बमोजिमको भेलावाट कम्तिमा एक जना महिला सहित ३ सदस्यीय एक अनुगमन समिति गठन गर्नु पर्ने छ ।

(२) अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ,

क) आयोजनाको कार्यान्वयन मा सहजीकरण गर्ने तथा देखिएका बाधा, व्यवधान र समस्या समाधानका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने,

ख) आयोजनाको कार्यान्वयन कार्यतालिका अनुसार काम भए नभएको यकिन गर्ने र नगरेको पाईएमा सम्बन्धित पक्षलाई सचेत गराउने,

ग) आवश्यक अन्य कार्य गर्ने ।

परिच्छेद - ४

विविध

१४. अन्य संस्थावाट कार्य गराउन सकिने : यस कार्यविधि बमोजिम उपभोक्ता समितिवाट गरिने कार्य लाभग्राही समुह, सामुदायिक सँस्था जस्तै सामुदायिक बन, सामुदायिक स्तरका सहकारी संस्थाहरु, टोल विकास संस्था, आमा समुह, कृषि समुह, कानून बमोजिम गठन भएका अन्य सामुदायिक संगठन जस्ता संस्थाहरुवाट स्थानीय उपभोक्ताहरुको आमभेलावाट निर्णय भए आएमा यस्ता संस्थाहरुवाट यस कार्यविधि बमोजिम कार्य सञ्चालन गर्न गराउन सकिनेछ ।

१५. सहजिकरण र सहयोग गर्नु पर्ने : उपभोक्ता समितिले आयोजनाको सुपरिवेक्षण, अनुगमन र निरिक्षण गर्न कार्यालयवाट आएको अनुगमन समिति, पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई आवश्यक विवरण उपलब्ध गराउने तथा आयोजनास्थल अनुगमनको लागि सहजिकरण र सहयोग गर्नु पर्ने छ ।

१६. उपभोक्ता समितिको दायित्व : उपभोक्ता समितिले कार्यालयसँग भएको सम्भौता बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्दा कार्यालयले तोकेका शर्तहरुको अंतिरिक्त निम्न दायित्व बहन गर्नु पर्नेछ ।

क) आयोजनाको दिगो व्यवस्थापनको लागि मर्मत सम्भार गर्न सम्बन्धित आवश्यक कार्य,

ख) आयोजना कार्यान्वयनवाट पर्न सक्ने वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्ने सम्बन्धित कार्य,

ग) अन्य आयोजनाहरुसँग अन्तरसम्बन्ध कायम गर्नु पर्ने,

घ) असल नागरिको आचरण पालना गर्नुपर्ने,

ङ) उपभोक्ता समितिले आयोजनाको फरफारको लागि कार्यालयमा कागजात पेश गर्दा अनुसूची ६ बमोजिमको ढाँचामा आयोजनाको भौतिक तथा वित्तीय प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

१७. मापदण्ड बनाउन सक्ने : (१) आयोजनाको गुणस्तर सुनिश्चितताको लागि कार्यालयले अनुगमन, मुल्याङ्कन गरी सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई सल्लाह, सुझाव र आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिने तथा समन्वय गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपभोक्ता समितिवाट सञ्चालन हुने आयोजनाको प्रकृति हेरी गुणस्तर सुनिश्चितता गर्ने प्रयोजनको लागि कार्यालयले थप मापदण्ड तथा मार्गदर्शन बनाई लागु गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची -१

(कार्यविधिको दफा ४ (१) ट सँग सम्बन्धित)

उपभोक्ता समितिको लगत

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिका

आ.व.

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

क्र.सं.	उपभोक्ता समितिको नाम र ठेगाना	पदाधिकारीको नाम र सम्पर्क नं.				गठन मिति	बैंकको नाम	खाता नं.
		अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	सचिव	कोषाध्यक्ष			

अनुसूची -१ (क)

(दफा ४.क को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

जम्बुकाँध, दैलेख

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

दर्ता प्रमाण पत्र नं.
आ.व.

उपभोक्ता समिति दर्ता प्रमाण पत्र

समुह पद्धतिलाई सुव्यवस्थित गर्दै निर्माण तथा अन्य विकास कार्यक्रमलाई टेवा पन्याउने उद्देश्यले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिका बडा नं. .... मा मिति ..... गते गठित श्री .....उपभोक्ता समितिलाई यस नगरपालिकाको अभिलेखमा दर्ता गरी यो प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको छ।

मिति .....
योजना शाखा
नाम :
दस्तखत

.....
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

अनुसूची २

कार्यविधिको दफा ७(२) सँग सम्बन्धित)

चामुण्डा विन्द्रासैनी नगर/पालिका

योजना सम्झौता फाराम

१. सम्झौता गर्ने पक्ष र आयोजना:

क) उपभोक्ता समितिको विवरण:

१. नाम:

२. ठेगाना:

ख) आयोजनाको विवरण:

१. नाम:

२. आयोजना स्थल:

३. उद्देश्य:

४. आयोजना सुरु हुने मिति:

२. आयोजनाको लागत सम्बन्धित विवरण:

क) लागत अनुमान रु

ख) लागत व्यहोर्ने स्रोतहरु

१. कार्यालय:

२. उपभोक्ता समिति:

३. अन्य:

ग) बस्तुगत अनुदानको विवरण

सामाग्रीको नाम

एकाई

१. संघबाट

२. प्रदेशबाट

३. स्थानीय तहबाट

४. गैहसरकारी संघसंस्थाबाट

५. विदेशी दातृ संघ संस्थाबाट

६. उपभोक्ता समितिबाट

७. अन्य निकायबाट

घ) आयोजनाबाट लाभान्वित हुने:

१. घरपरिवार संख्या:

२. जनसंख्या:

३. संगठित संस्था:

४. अन्य:

५. उपभोक्ता समिति/समुदायमा आधारित संस्था/गैहसरकारी संस्थाको विवरण:

क) गठन भएको मिति:

ख) पदाधिकारीको नाम र ठेगाना (नागरिकता प्रमाणपत्र नं. र जिल्ला)

१. अध्यक्ष

२. उपाध्यक्ष

३. कोषाध्यक्ष

४. सचिव

५. सदस्य

६. सदस्य

७. सदस्य

ग) गठन गर्दा उपस्थित लाभान्वितको संख्या:

४. आयोजना सञ्चालन सम्बन्धी अनुभव:

५. उपभोक्ता समिति समुदायमा आधारित संस्था / गैहसरकारी संस्थाले प्राप्त गर्ने किस्ता विवरण: किस्ताको रकम मिति किस्ताको रकम निर्माण समाग्री परिमाण कैफियत

पहिलो

दोश्रो

तेश्रो

जम्मा

६. आयोजना मर्मत संभार सम्बन्धी व्यवस्था

क) आयोजना मर्मत संभारको जिम्मा लिने समिति / संस्थाको नाम:

ख) मर्मत सम्भारको सम्भावित स्रोत (छ) छैन खुलाउने)

जनश्रमदान:

सेवा शुल्कः

दस्तुर, चन्दालाट

अन्य केही भएः

सम्झौताका शर्तहरू

उपभोक्ता समितिको जिम्मेवारी तथा पालना गरिने शर्तहरूः

१. आयोजना मिति ..... देखि शुरु गरी मिति..... सम्ममा पुरा गर्नु पर्नेछ।

२. प्राप्त रकम तथा निर्माण समाग्री सम्बन्धित आयोजनाको उद्देश्यका लागि कार्य सम्पन्न प्रयोग गर्नुपर्नेछ।

३. नगदी, जिन्सी सामानको प्राप्ती, खर्च र बाँकी तथा आयोजनाको प्रगति विवरण राख्नु पर्नेछ।

४. आमदानी खर्चको विवरण र कार्यप्रगतिको जानकारी उपभोक्ता समूहमा छलफल गरी अर्को किस्ता माग गर्नु पर्नेछ।

५. आयोजनाको कुल लागत भन्दा घटी लागतमा आयोजना सम्पन्न भएको अवस्थामा सो मुताविकनै अनुदान र श्रमदानको प्रतिशत निर्धारण गरी भुक्तानी लिनु पर्नेछ।

६. उपभोक्ता समितिले प्राविधिकको राय, परामर्श एवं निर्देशन अनुरूप काम गर्नु पर्नेछ।

७. उपभोक्ता समितिले आयोजनासंग सम्बन्धित विल, भरपाईहरू, डोर हाजिरी फारामहरू, जिन्सी नगदी खाताहरू, समिति / समूहको निर्णय पुस्तिका अदि कागजातहरू कार्यालयले मार्गोको बखत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ र त्यसको लेखापरीक्षण पनि गराउनु पर्नेछ।

८. कुनै सामाग्री खरिद गर्दा आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट स्थायी लेखा नम्वर र मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाण पत्र प्राप्त व्यक्ति वा फर्म संस्था वा कम्पनीबाट खरिद गरी सोही अनुसारको विल भरपाई अधिकारीक व्यक्तिबाट प्रमाणित गरी पेश गर्नु पर्नेछ।

९. मूल्य अभिवृद्धि कर लाग्ने बस्तु तथा सेवा खरिद गर्दा रु २०,०००/- भन्दा बढी मूल्यको सामाग्रीमा अनिवार्य रूपमा मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाणपत्र प्राप्त गरेका व्यक्ति फर्म संस्था वा कम्पनीबाट खरिद गर्नु पर्नेछ। साथै उक्त विलमा उल्लिखित मु.अ.कर बाहेको रकममा १.५ अग्रीम आयकर बापत करकहि गरी बाँकी रकम मात्र सम्बन्धित सेवा प्रदायकलाई भुक्तानी हुनेछ। रु २०,०००/- भन्दा कम मूल्यको सामाग्री खरिदमा पान नम्वर लिएको व्यक्ति वा फर्मबाट खरिद गर्नु पर्नेछ।

अन्यथा खरिद गर्ने पदाधिकारी स्वयम् जिम्मेवार हुनेछ।

१०. डोजर रोलर लगायतका मेशिनरी सामान भाडामा लिएको एवम् घर बहालमा लिई विल भरपाई पेश भएको अवस्थामा १० प्रतिशत घर भाडा कर एवम् बहाल कर तिर्नु पर्नेछ।

११. प्रशिक्षकले पाउने पारिश्रमिक एवम् सहभागीले पाउने भत्तामा प्रचलित नियमानुसार कर लाग्नेछ।

१२. निर्माण कार्यको हकमा शुरु लागत अनुमानका कुनै आईटमहरूमा परिवर्तन हुने भएमा अधिकार प्राप्त व्यक्ति / कार्यालयबाट लागत अनुमान संसोधन गरे पश्चात मात्र कार्य गराउनु पर्नेछ। यसरी लागत अनुमान संशोधन नगरी कार्य गरेमा उपभोक्ता समिति / समूहनै जिम्मेवार हुनेछ।

१३. उपभोक्ता समितिले काम सम्पन्न गरिसकेपछि बाँकी रहन गएका खप्ने सामानहरू मर्मत संभार समिति गठन भएको भए सो समितिलाई र सो नभए सम्बन्धित कार्यालयलाई बुझाउनु पर्नेछ। तर मर्मत समितिलाई बुझाएको सामानको विवरण एक प्रति सम्बन्धित कार्यालयलाई जानकारीको लागि बुझाउनु पर्नेछ।

१४. सम्झौता बमोजिम आयोजना सम्पन्न भएपछि अन्तिम भुक्तानीको लागि कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन, नापी किताब, प्रमाणित विल भरपाई, योजनाको फोटो, सम्बन्धित उपभोक्ता समितिले आयोजना सञ्चालन गर्दा भएको आय व्ययको अनुमोदन सहितको निर्णय, उपभोक्ता भेलावाट भएको सार्वजनिक लेखा परीक्षणको निर्णयको प्रतिलिपि तथा सम्बन्धित कार्यालयको वडा कार्यालयको सिफारिस सहित अन्तिम किस्ता भुक्तानीको लागि निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

१५. आयोजना सम्पन्न भएपछि कार्यालयबाट जाँचपास गरी फरफारको प्रमाणपत्र लिनु पर्नेछ। साथै आयोजनाको आवश्यक मर्मत संभारको व्यवस्था सम्बन्धित उपभोक्ताहरूले नै गर्नु पर्नेछ।

१६. आयोजना कार्यान्वयन गर्ने समूह वा उपभोक्ता समितिले आयोजनाको भौतिक तथा वित्तीय प्रगती प्रतिवेदन अनुसूची ६ को ढाँचामा सम्झौतामा तोकिए बमोजिम कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

१७. आयोजनाको दीगो सञ्चालन तथा मर्मत संभारको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

१८. आयोजनाको सबै काम उपभोक्ता समिति / समूहको निर्णय अनुसार गर्नु गराउनु पर्नेछ।

कार्यालयको जिम्मेवारी तथा पालना गरिने शर्तहरूः

१. आयोजनाको बजेट, उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार, खरिद, लेखाङ्क, प्रतिवेदन आदि विषयमा उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूलाई अनुशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

२. आयोजनामा आवश्यक प्राविधिक सहयोग कार्यालयबाट उपलब्ध गराउन सकिने अवस्थामा गराईनेछ, र नसकिने अवस्था भएमा उपभोक्ता समितिले वाट्य बजारबाट सेवा परामर्श अन्तर्गत सेवा लिन सक्नेछ।

३. आयोजनाको प्राविधिक सुपरिवेक्षणका लागि कार्यालयको तर्फबाट प्राविधिक खटाईनेछ। उपभोक्ता समितिबाट भएको कामको नियमित सुपरिवेक्षण गर्ने जिम्मेवारी निज प्राविधिकको हुनेछ।

४. पेशकी लिएर लामो समयसम्म आयोजना सञ्चालन नगर्ने उपभोक्ता समितिलाई कार्यालयले नियम अनुसार कारबाही गर्नेछ।

५. श्रममुलक प्रविधिबाट कार्य गराउने गरी लागत अनुमान स्वीकृत गराई सोही बमोजिम सम्झौता गरी मेशिनरी उपकरणको प्रयोगबाट कार्य गरेको पाईएमा त्यस्तो उपभोक्ता समितिसंग सम्झौता रद्द गरी उपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी गरिएको रकम मुल्यांकन गरी बढी भएको रकम सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ।

६. आयोजना सम्पन्न भएपछि कार्यालयबाट जाँच पास गरी फरफारक गर्नु पर्नेछ।

७. आवश्यक कागजात संलग्न गरी भुक्तानी उपलब्ध गराउन सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट अनुरोध भई आएपछि उपभोक्ता समितिको बैंक खातामा भुक्तानी दिनु पर्नेछ।

८. यसमा उल्लेख नभएका कुराहरु प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

माथि उल्लेख भए बमोजिमका शर्तहरु पालना गर्न हामी निम्न पक्षहरु मन्जुर गर्दछौं।

उपभोक्ता समिति/समुहको तर्फबाट	कार्यालयको तर्फबाट
दस्तखत.....	दस्तखत.....
नाम थर.....	नाम थर.....
पद.....	पद.....
ठेगाना.....	ठेगाना.....
सम्पर्क नं.....	सम्पर्क नं.....
मिति.....	मिति.....

अनुसूची ३ (कार्यविधिको दफा ११ (५) सँग सम्बन्धित)

- सार्वजनिक परिक्षण फारमको ढाँचा पेश गरेको कार्यालय.....
 १. आयोजनाको नामः
 ख) लागत अनुमानः ग) आयोजना शुरू हुने मिति:
 २. उपभोक्ता समिति/सामुदायिक संस्थाको क) नामः
 क) अध्यक्षको नामः ख) सदस्य संख्या:
 ३. आमदानी खर्चको विवरणः
 क) आमदानीतर्फ जम्मा:

आमदानीको श्रोत(कहाँबाट किति नगद तथा जिन्सी प्राप्त भयो खुलाउने) रकम वा परिमाण	रकम वा परिमाण	कैफियत

ख) खर्चतर्फ

खर्चको विवरण	दर	परिमाण	जम्मा
१. सामाग्री (के के खरिद भयो ?)			
२. ज्याल (के मा किति भक्तानी भयो ?)			
३. श्रमदान (किति जनाले श्रमदान गरे ?)			
४. व्यवस्थापन खर्च (दुवानी तथा अन्य खर्च)			

ग) मौज्दात

विवरण	रकम वा परिमाण	कैफियत
१. नगद		
बैंक		
व्यक्तिको जिम्मा		
२. सामग्रीहरु		

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

घ) भुक्तानी दिन बाँकी

विवरण	रकम वा परिमाण
४. सम्पन्न आयोजनाको लक्ष्य तथा प्रगति विवरण	

कामको विवरण	लक्ष्य	प्रगति

५. आयोजनाले पुऱ्याएको लाभ तथा प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित जनसंख्य (आयोजना सञ्चालन भएको स्थानका उपभोक्ताहरु)।
 ६. आयोजना सञ्चालन गर्दा आयोजक संस्थामा कामको जिम्मेवारी बाँडफाँड (कस कसले कस्तो कस्तो उपस्थिति :

उपस्थिति :

१

२

३

४

५

रोहवर : नामथर : पद : मिति :
 द्रष्टव्य : सार्वजनिक परिक्षण कार्यक्रममा उपस्थित सरोकारवालाहरुको उपस्थिति अनिवार्य रूपमा संलग्न हुनुपर्नेछ।

अनुसूची-४

(कार्यविधिको दफा ११ (६) सँग सम्बन्धित)

खर्च सार्वजनिक सूचना फाराम

मिति २० / / / ।

१. आयोजनाको नाम २. आयोजना स्थल ३. विनियोजित बजेट :
 ४. आयोजना स्वीकृत भएको आ.व. ५. आयोजना सम्झौता भएको मिति :
 ६. काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति : ७. काम सम्पन्न भएको मिति :
 ८. उ.स. को बैठकले खर्च स्वीकृत गरेको मिति :
 आमदानी र खर्चको विवरण

आमदानी	खर्च		
विवरण	रकम रु.	विवरण	रकम
प्रथम किस्ता		ज्याला	
दोश्रो किस्ता		निर्माण सामाग्री खरिद	
तेस्रो किस्ता		दुवानी	
जनश्रमदान		भाडा	
वस्तुगत सहायता		व्यवस्थापन खर्च	
लागत सहभागिता			

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

उपर्युक्तानुसारको आमदानी तथा खर्च विवरण यथार्थ हो। यसमा सबै आमदानी तथा खर्चहरु समावेश गरिएको छ। साथै उपभोक्ताहरुको प्रत्यक्ष सहभागितामा आयोजना कार्यान्वयन गरिएको छ। यसको एक प्रति वडा कार्यालयमा समेत पेश गरिएको छ।

कोषाध्यक्ष

सचिव

अध्यक्ष

अनुसूची ५

(कार्यविधिको दफा ११ (७) संग सम्बन्धित)
आयोजना सूचना पाटीको नमूना

१. आयोजनाको नामः

२. आयोजना संचालन गर्ने कार्यालय / कार्यक्रमको नामः

३. उपभोक्ता समितिको अध्यक्षको नाम र सम्पर्क नं.:

४. आयोजनाको कुल लागत रकम रु.:

४.१. आयोजनामा कार्यालयबाट व्यहोर्ने लागत रु:

४.२. जनसहभागितावाट व्यहोर्ने लागत रकम रु:

४.३. आयोजनामा लगानी गर्ने अन्य निकायको नाम र व्यहोर्ने लागत रकम रु:

५. आयोजना सम्झौता मिति:

६. आयोजना सम्पन्न गर्ने मिति:

७. आयोजनावाट लाभान्वित जनसंख्या:

खण्ड २ (संख्या १०) चैत्र २९ गते २०७५ साल

२. ज्यालाः- दक्ष रु:-

अदक्ष रु.

जम्मा

रु.

३. मसलन्द सामान (कपि, कलम, मसी, कागज आदि) रु.

४. दैनिक भ्रमण भत्ता (सम्झौतामा स्वीकृत भए) रु.

५. प्राविधिक निरीक्षण बापत खर्च (सम्झौतामा स्वीकृत भए) रु.

६. अन्य

७. जनसहभागितावाट व्यहोरिएको खर्च रु: ..... श्रमको मूल्य बराबर रकम रु.

कूल जम्मा रु. ....

जिन्सी सामान मूल्य बराबर रकम रु. ....

४. प्राविधिक प्रतिवेदन बमोजिम मूल्यांकन रकम रु. ....

५. उपभोक्ता समूहको निर्णय बमोजिम/समीक्षावाट खर्च देखिएको रु. ....

६. कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्याहरू: क. ख. ग.

७. समाधानका उपायहरू

क.

ख.

ग.

८. कार्यालयबाट र अन्य निकायबाट अनुगमन भए अनुगमनको सुझाव:

९. हाल माग गरेको किस्ता रकम रु.

१०. मुख्य खर्च प्रयोजन

११. प्राप्त रकम आयोजना बाहेक अन्य कार्यमा खर्च गर्ने गराउने छैनौ।

.....
तयार गर्ने

सचिव

अनुसूची ६

(कार्यविधिको दफा १६(ङ) संग सम्बन्धित)
उपभोक्ता समितिको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन
विवरण पेश गरेको कार्यालय.....

१. आयोजनाको विवरण

आयोजनाको नामः

वडा नं.: टोल/बस्ती:

उपभोक्ता

समितिका अध्यक्ष: सचिवः

२. आयोजनाको लागतः प्राप्त अनुदान रकम रु. ....

रु. .... जनसहभागिता रकम रु. ....

जम्मा रकम रु. ....

३. हालसम्मको खर्च रु. ....

क. कार्यालयबाट प्राप्त रकम रु. ....

४. निर्माण सामग्रीमा (सिमेन्ट, छड, काठ, हुँगा वा फुवा, गिड्डी, उपकरण आदि) रु. .

